A°. 1841. N°. 64.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —)

DONDERDAG 1 APRIL.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel meer 20 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Onteigening ten algemeenen nutte.

De *Proeve eener Wet betrekkelijk onteigening ten algemeenen nutte*, door de heeren WALRAVEN, LIPMAN, BRUGMANS en DONKER CURTIUS, schijnt een beginsel te willen daarstellen, waarvan men noch de juistheid noch de doelmatigheid inziet.

Volgens artikel 1 der *Proeve* zou alleen *ten behoeve* van den staat, van eenige provincie, van gemeenten en andere openbare wettelijk erkende instellingen onteigening kunnen plaats hebben; nimmer *ten behoeve* van werken van bijzondere personen, als zoodanig. »Deze" — heet het — »moeten zelve de middelen weten te vinden, om »hunne ondernemingen tot stand te brengen, en »het is een grof misbruik van magt, wanneer de »staat of het openbaar gezag zich hunne belangen »aantrekt, om dezelve ten koste van andere ingezetenen te bevoordeelen. De verpligting om, zijn »eigendom ten algemeenen nutte af te staan, berust onder het tegenwoordig staatsregt evenmin »op een zoogenaamd uit vroegeren leenrocrigen toestand ontstaan *dominium eminens*, als de gehoudenheid om belastingen op te brengen. Als burgers, als leden eener maatschappij, is ieder verpligt »van het zijne te geven tot instandhouding en tot »bevordering der welvaart van die maatschappij. »Ten behoeve van particulieren is dan ook het »heffen van belastingen niet toegelaten. ' Art. 196 »der grondwet. Evenmin behoort derhalve onteigening geoorloofd te zijn, *zelfs niet wanneer het »algemeen van zoodanige bijzondere onderneming »onmiskenbaar voordeel mogt trekken.*"

Wordt alzoo het geschilpunt wel juist uitgedrukt? Waarom hier de uitdrukking *ten behoeve* gebezigd? Geeft men alzoo niet aanleiding tot verwarring?

Immers er is slechts sprake van onteigening *ten algemeenen nutte*; van onteigening *ten bijzonderen nutte* is volstrekt geen kwestie. Dit houde men wel onder het oog.

Nu zou zoodanige onteigening *ten algemeenen nutte* kunnen worden ondernomen *hetzij* door den staat, eene provincie, eene gemeente of andere openbare wettelijk erkende instelling, *hetzij* door een bijzonder persoon of eene vereeniging van bijzondere personen; dit laatste schijnen de bovengenoemde regtsgeleerden niet te willen.

Maar waarom niet?

In allen gevalle zal de onteigening slechts kunnen plaats hebben *ten algemeenen nutte*, of wel, zoo men eene andere doch synonieme uitdrukking verkiest, *ten behoeve van algemeen nut*.

Maar wie nu de risico der onderneming loope, wie de kosten der onteigening drage, — wat doet dat ter zake? Waarom zou het juist de staat, eene provincie of eene gemeente moeten wezen?

Indien het particulieren zijn, zoo heeft daarom de onteigening niet plaats *ten hunnen behoeve*, maar altijd *ten behoeve van het algemeen*. Want name men niet aan dat de onteigening geschieden zou *ten behoeve van algemeen nut*, dan zou de onteigening, krachtens de hier bedoelde wet, nimmer kunnen worden gelast; want er is daarbij uitsluitend sprake van onteigening *ten algemeenen nutte*, of, wat hetzelfde beteekent, *ten behoeve van algemeen nut*.

Gesteld, het gold de aanlegging van een' weg, en er wierd beweerd dat die weg strekken zou tot algemeen nut; waarom zou dan die weg niet door particulieren, ten hunnen risico, mogen worden aangelegd, na de noodige toestemming der regering te hebben gekregen, en nadat ten behoeve van zoodanigen weg verlof tot onteigening was gegeven? Waarom zou het juist de staat, eene provincie of eene gemeente moeten zijn, welke zich met de aanlegging en onteigening belastte? In ieder geval toch kan er geene onteigening worden toegestaan dan *op grond van algemeen nut*, *ten algemeenen nutte*, of, *ten behoeve van algemeen nut*, gelijk men het uitdrukken wil.

Waarschijnlijk hebben de geachte regtsgeleerden speciaal het oog gehad op ondernemingen ten algemeenen nutte die *tevens* financiële voordeelen aan de ondernemers beloofden. Dan, ja, zou de onteigening in een zeker opzigt kunnen gezegd worden ten behoeve van bijzondere personen te geschieden; maar slechts *secondair*; als bijkomende omstandigheid. Die bijzondere personen, de ondernemers, zouden dan uit hunne *onderneming ten algemeenen nutte* tevens financiëel voordeel trekken. Doch de onderneming bleef daarom niet te min *ten algemeenen nutte*; en geenszins *omdat* de ondernemers er voordeel uit zouden trekken, maar *omdat* het algemeen er nut uit trekken zou, zou de onteigening toegestaan zijn.

Als de regering aan een bijzonder persoon of aan eenige vereeniging van bijzondere personen, concessie verleent tot oprigting eener stoombootvaart, eener diligence-dienst, geschiedt dit dan *om* bijzondere personen te bevoordeelen boven anderen? Immers neen; het geschiedt *omdat* die onderneming geacht wordt tot algemeen nut te strekken, en het ongerijmd schijnen zou zoodanige onderneming te weren, *omdat* de ondernemers daarbij tevens financiëel voordeel, boven andere burgers, die geen deel nemen aan de onderneming, zouden behalen.

Indien de voornoemde heeren zich hadden bepaald bij het verlangen dat de staat, de provincie, de gemeente, bij ondernemingen ten algemeenen nutte, steeds de *voorkeur* zouden hebben boven particulieren, dan zou men hunne vordering begrijpen: maar zoo ver te gaan van onteigening slechts te willen toelaten als zij *niet alleen* ten algemeenen nutte, maar tevens op risico van den staat, eene provincie, gemeente, of andere openbare wettelijk erkende instelling geschiedt, — dit schijnt zonderling.

En op *risico* toch van den staat, de provincie, de gemeente, moet men het noemen; want eene onderneming, hoe winstbeloovend ook, kan tegenvallen.

Neemt men daarbij in aanmerking dat eene onderneming winstgevend zou kunnen zijn in handen van particulieren, maar niet in handen van den staat, van eene provincie of gemeente; zoodat eene gemeente, eene provincie, of de staat, niet zou willen ondernemen, wat een bijzonder persoon wel ondernemen wil, — dan wordt het verlangen der geachte regtsgeleerden nog vreemder. Dan toch zouden zij verlangen dat het land in menig geval verstoken bleve van eene onderneming, werkelijk strekkende tot algemeen nut (want er wordt steeds ondersteld dat de onderneming inderdaad tot algemeen nut zal strekken).

Menige onderneming ten algemeenen nutte is nadeelig geweest voor de ondernemers; waarom verlangd dat de staat dit nadeel hadde gedragen? — Indien een particulier zich ruïneren wil met eene onderneming ten algemeenen nutte, waarom hem zulks belet? Wat doet die particulier anders dan zijn vermogen te schenken aan den staat; en offers aan den staat worden immers steeds ontvangen?

» Als burgers" — zeggen de geachte regtsgeleerden — » als leden eener maatschappij, is ieder verpligt van het zijne te geven tot instandhouding en tot bevordering der welvaart van die maatschappij." — Welnu, juist daarom schijnt de onteigening dan ook regtmatig, wie de risico der onteigening loope, mits dezelve slechts strekke ter bevordering van de welvaart der maatschappij. En die welvaart kan evenzeer worden bevorderd door eene onderneming ter risico van bijzondere personen, als door eene onderneming ter risico van den staat, van eene provincie of eene gemeente.

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 10 *maart*. Den 18den februari is Syrië door de Egyptenaren geheel ontruimd geworden. Dien dag hebben zich de laatste 3000 man uit Gaza naar Alexandrië ingescheept, en is *Ibrahim*-pacha met zijn gevolg aan boord van de stoomboot *Nijl* vertrokken. Ook de Engelsche mariniers, die te Saïda, Beiruth en St. Jean d'Acre lagen, hebben die plaatsen verlaten en zich aan boord der Engelsche oorlogschepen begeven, die den 21sten Beiruth verlieten en naar Marmorizza stevenden, werwaarts ook de Oostenrijksche korvet *Clemenza*, die mede voor Beiruth lag, zich begeven heeft. (*Köln. Zeit.*)

RUSLAND en POLEN.

Warschau, 23 *maart*. Bij eene keizerlijke ukaze is nu ook in het koningrijk Polen de Russische zilverroebel als eenheid van munt en rekening ingevoerd. Alle berekeningen der ambtenaren en stedelijke overheden, en alle zaken tusschen particulieren moeten voortaan in roebels worden opgemaakt en afgedaan, met uitzondering der reeds bestaande leeningen des koningrijks Alle munten van het koningrijk, die geen Russischen stempel hebben, zullen allengs worden ingetrokken en in Russische munt worden omvormd; evenzoo moeten de Poolsche banknoten in andere, Russische zilverroebels aangevende, banknoten worden veranderd. — De ijsgang op de Weichsel is gisteren begonnen, en het water is aanmerkelijk gerezen, zoodat de oevers reeds overstroomd zijn. (*Pr. St. Z.*)

ZWITSERLAND.

Aargau, 18 *maart*. Zoo even vernemen wij dat morgen de landstorm te Baden verwacht wordt, om er eene provisoire regering in te stellen. Uit het kanton Lucern zijn er wapens naar het Freiambt gezonden. Andere zeggen, uit andere oorden; zeker echter is het, dat zij geweren hebben bekomen. Er hebben zich weder mannen, tot de 60 jaren, aangeboden om een korps te

vormen, en er zijn reeds 3000 vrijwilligers opgekomen. De kanonnen zijn gereed, en men wacht de gebeurtenissen af. De kleine raad is heden den ganschen dag vergaderd. (*Köln. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Men meldt uit Darmstadt: »De volgende mededeeling van eenen zaakkundige, (den inspecteur van het groothertogelijk museum der natuurlijke historie, den heer Dr. KAUP), een beproefd middel behelzende tegen eene groote en schadelijke plaag, de vernielingen der motten, is van algemeen belang, en wij maken daarom de dagbladen bijzonder opmerkzaam hierop. Deze mededeeling luidt aldus: »Straatsburger kooplieden bezaten sedert ongeveer dertig jaren een geheim middel, om bont en vederen tegen de algemeen gehate motten te beveiligen. Daar dit middel zeer goedkoop, probaat, en onschadelijk voor 's menschen gezondheid is, acht ik het mijnen pligt dit geheim te openbaren. Het is gepulveriseerd ijzervitriool. Van het doelmatige van dit middel heb ik eene twaalfjarige ondervinding; want even zoo lang staan in deze verzameling vogels uit Straatsburg, die volstrekt door de motten en andere insekten niet aangestoken zijn, terwijl andere vogels, zelfs die met arsenicum geconserveerd waren, meer of minder waren aangetast, en een gestadig nazien vereischen. Men wendt dit middel aan, door het poeder tusschen de haren en vederen op den grond van het vel te strooijen. Het ijzervitriool, zoo als men dat bij de droogisten het pond voor 10 of 12 stuivers koopt, moet eerst wat gedroogd worden om het gemakkelijker te pulveriseren. Het zou der moeite waard zijn, dit middel ook bij lakens, paardenhaar in kanapés en stoelen, wollenstoffen enz. te beproeven."

ENGELAND.

Londen, *27 maart*. In het huis der lords heeft lord *Melbourne* gisteren, in antwoord op eene vraag van den bisschop van Londen, gezegd: dat de regering maatregelen genomen heeft, om in Syrië aan de christenen in het algemeen en bijzonder aan die, welke tot de kerk van Engeland behooren, dezelfde bescherming te verzekeren, welke de roomschgezinde inwoners van Turkije sedert lang van wege de Fransche regering genoten hebben.

In antwoord op eene vraag van lord *Strangford*, zeide dezelfde minister, dat de onderhandelingen over een handelsverdrag met Frankrijk door het bestaande misverstand tusschen de beide hoven vóór eenige maanden afgebroken, nu, *daar dat misverstand uit den weg geruimd is*, hoogst waarschijnlijk weldra weder hervat zullen worden, met de beste uitzigten, dat het verdrag zoodanig tot stand zal komen, als meest bevorderlijk is aan de belangen van den handel der beide landen.

— De *Morning Post* verzekert zijne lezers heden nog eenmaal, dat hij stellig onderrigt is, dat het nieuwe verdrag tusschen de groote mogendheden opgesteld, nagezien, goedgekeurd, en door de vertegenwoordigers van de vier hoven geteekend is, en dat het vervolgens naar Parijs gezonden is, alwaar het nu ligt, wachtende op de onderteekening van den heer *Guizot*, welke spoedig volgen zal.

— De stoomboot *President* is nog altijd niet aangekomen, en men vermoedt, dat dit vaartuig nog drie dagen en dus tot den 13den zijne reis zal hebben vertraagd op verzoek van den heer *Fox*, die zijne dépêches, ingeval de Amerikaansche regering haar antwoord alsdan reeds mogt hebben gegeven, met dat vaartuig zal gewenscht hebben mede te zenden. Anders zullen zij, naar alle waarschijnlijkheid, herwaarts komen met de stoomboot *Britania*, die Halifax den 19den verlaat en mitsdien twee of drie dagen latere berigten uit New-York zal kunnen aanbrengen.

FRANKRIJK.

Parijs, *28 maart*. Het *Journal des Débats* bevat het volgende: De commissie uit de kamer der afgevaardigden, belast met het onderzoek van het ontwerp, betrekkelijk het handelstractaat tusschen Frankrijk en de Nederlanden, heeft heden hare beraadslagingen geëindigd. Zij zal alsnu spoedig zamenkomen, om het rapport van den heer *Emanuel las Cases* te hooren lezen. De meerderheid is geneigd, om de kamer de ratificatie van het tractaat voor te stellen.

— De *Sud de Marseille* van den 25sten, bevat de volgende bijzonderheden betrekkelijk den volksoploop t daar:

Sedert verscheiden dagen had het over- en wederloopen van volksmenners, aan geheime genootschappen verbonden, meer bijzonderlijk de aandacht der policie gewekt. Verschillende teekenen deden een gesmeed ontwerp vooruitzien: naamlooze brieven; half vertrouwelijke gesprekken van verbondenen, onthulst over het ontwerp, waarin men hen wilde doen deelen, hadden doen ontdekken, dat niet minder bedoeld werd dan het in brand steken der haven. Terwijl de gansche bevolking hare zorgen op dat punt zoude aanwenden, zouden de bank, de algemeene ontvangst, de voornaamste openbare en bijzondere kassen der stad worden geplunderd.

Men had den zaamgezworenen gezegd, dat gelijke benden als de hunne van Avignon, Nimes, Carpentras, Montpellier en Carcassonne zouden ter hulpe komen, vooral zou Carcassonne het talrijkste contingent tot deze schrikverspreiders leveren.

De tot het uitvoeren van dit afschuwelijk plan gekozen nacht, was die van 23 op 24. De zaamgezworenen rekenden, onder andere versterkingen, op den bijval der werklieden van het kanaal van Marseille, die daartoe waren opgewonden.

Dien ten gevolge nam de overheid hare maatregelen; gendarmes werden geplaatst op de hoeken der straten, die naar de werken van het kanaal leiden; verkleede agenten van policie bewaakten het huis, tot de verzamelplaats der gezworenen bestemd: dit was het speelhuis onder den naam *Polonais* bekend. Ten elf ure begonnen de verbondenen zich te verzamelen; zij begaven zich naar het aangewezen speelhuis met 5 of 6 te gelijk, en weldra bevond zich in de *Polonais* eene bende, op 250 à 300 personen te schatten.

De policie maakte zich gereed, om, met behulp der gewapende magt, allen in eens te omsingelen, toen een gendarme te paard een' hoop van 5 genaderd zijnde, die door de straat *des Crottes* aankwamen, door hen nagenoeg met de pistool op de borst werd aangevallen en drie schoten op hem gelost; hij verweerde zich en alstoen werd bevel tot handelen gegeven.

Het schieten had echter den zaamgezworenen tot waarschuwing gestrekt; vóór dat de linietroepen nog waren aangekomen, had hen een doodelijke schrik overmeesterd, en waren zij met overhaasting op de vlugt getogen. Toen de policie voor het speelhuis kwam, waren alle deuren gesloten; de sapeurs sloegen ze met de bijl open, doch allen waren geweken. Maar de troepen, met de commissarissen van policie, het spoor der vlugtenden volgende, vielen hun 14 derzelve in handen; alle waren met pistolen en dolken gewapend; vele waren van korte sabels voorzien; bij al de gevangenen heeft men pakken patronen voor geweer en pistool, kapjes en kogels, enz. gevonden.

Terwijl dit *à la Vilette* voorviel, werden door de policie drie andere personen gevat, behoorende tot eene groote bende, welke aan het speelhuis *l' Ascension*, op de *Bouvelard des Trois-Journées*, was zamengevloeid, een tweede vereenigspunt der verbondenen, doch dáár hadden zij de deuren gesloten gevonden. Deze drie waren even als de anderen gewapend.

Gisteren morgen zijn door den regter van instructie mandaten van inhechtenisneming en huiszoeking uitgevaardigd. Vier gevangennemingen hebben nog plaats gehad, zoodat het aantal gevatte personen thans 21 beloopt. Allen behooren tot de laagste klassen der maatschappij.

De des nachts gearresteerde 17 personen zijn onmiddellijk door den procureur des konings verhoord. Met uitzondering van een' enkelen van 54 jaren, zijn allen beneden de 30 jaren oud; slechts één is te Marseille geboren, maar allen hebben aldaar korter of langer tijd gewoond.

BELGIE.

Brussel, *29 maart*. De *Indépendant* zegt: — Wij gelooven te kunnen verzekeren, dat alle de ministers eergisteren hun ontslag in handen van Z. M. den koning hebben ingediend.

— Het schijnt zeker, dat de ministers van den koning de ontbinding der kamers hebben verlangd. Daar deze maatregel hun niet werd toegestaan, in weerwil der drangredenen, welke, volgens hunne zienswijze, een zoodanige stap raadzaam maakten, hebben zij verklaard aan het bewind te zullen blijven wanneer Z. M. in de ontbinding van den senaat bewilligde, doch dat het, na de in die vergadering zelve gedane betuigingen, hun onmogelijk was hunne portefeuilles te behouden, ingeval de senaat niet wierd ontbonden. Deze verklaring der ministers geschiedde eenstemmig. Men weet nog niet welk besluit thans zal worden genomen. (*Observat.*)

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, *30 maart*. Z. M. heeft, bij onderscheiden in den loop dezer maand genomen besluiten, eene nieuwe organisatie op voet van vrede gearresteerd voor den generalen staf van het leger en het korps militaire intendanten. De generale staf zal zijn zamengesteld uit: 1 generaal-majoor; 2 kolonels; 4 luitenant-kolonels; 4 majoors; 4 kapiteins der 1ste klasse; 4 kapiteins der 2de klasse; 4 kapiteins der 3de klasse; 10 1ste luitenants. — Het korps intendanten zal zijn zamengesteld uit: 2 intendanten van de 1ste klasse (kolonels), waarvan één hoofd-intendant (generaal-majoor) zal kunnen zijn; 4 intendanten van de 2de klasse (luitenant-kolonels); 4 onder-intendanten van de 1ste klasse (majoors); 4 onder-intendanten van de 2de klasse (kapiteins); 4 adjunct-intendanten (1ste luitenants); zijnde bij dat besluit tevens bepaald dat het korps intendanten in zoo verre met de kwartiermeesters van het leger in betrekking zal staan, dat de leden van hetzelve, beneden den rang van onder-intendant der 1ste klasse (majoor) als kwartiermeesters zullen kunnen worden overgeplaatst, echter met behoud van hun tractement en hunne anciënniteit; terwijl ook daarentegen de kwartiermeesters of ook andere daartoe geschikte officieren van het leger, tot leden van het korps intendanten, hetzij met, hetzij zonder bevordering in rang, zullen kunnen overgaan, met dien verstande nogtans, dat zij altijd in anciënniteit volgen zullen op het jongste lid van het korps intendanten, behoorende tot den rang waarin de overgang geschiedt.

Wijders heeft Z. M. een aantal officieren op pensioen gesteld of eervol ontslagen, en tevens onderscheiden benoemingen en bevorderingen gedaan, als:

Bij den generalen staf: Op pensioen gesteld, de kolonel jhr. *A. J. E. de Roy van Wichen* en de luitenant-kolonel *W. C.* baron *Snouckaert van Schauberg*.

Benoemd: Tot luitenant-kolonels, de majoors *L. J. de Petit*, *G. B. Muller* en *H. F. Forstner van Dambenoy*, allen van gemelde staf; tot kapiteins van de 2de klasse, de 2de kapiteins *J. G. T. V.* baron *de Constant Rebecque*, *D.* baron *Tindal*, *G. Schuurman* en *J. C. de Normandie 'sJacob*, allen van dien staf.

Bij het wapen der kavallerie: Tot generaal-majoor, graaf *J. F du Monceau*, adjudant Zr. M. in buitengewone dienst, kommandant van de 2de brigade kavallerie; tot ritmeester, de 1ste luitenant der kavallerie jhr. *C. A. F van der Capellen*, Zr M. adjudant.

— Z. M. heeft tot medelid der commissie, tot herziening der wetten van Nederlandsch Indië, benoemd, den heer mr. *B. G. Rinia van Nauta*, laatstelijk ommegaand regter in de Samarangsche afdeeling op op Java, thans met verlof alhier te lande.

Rotterdam. *29 maart*. Z. M. de koning, vergezeld door HH. KK. HH. de prinsen *Alexander* en *Hendrik*, is heden morgen omstreeks elf uur hier aangekomen, onder het daverend vreugde-gejuich der ontelbare volksmenigte, die hoogstdeszelfs komst zoo buiten als in de stad verbeidde. Langs de westzijde der Schie stonden de stedelijke schutterij, het corps mariniers en de uit 's Gravenhage hier binnengerukte lansiers geschaard tot aan de opregte eerepoort, bij welke Z. M. plegtigd verwelkomd is door de stedelijke regering. Z. M. en de prinsen, allen te paard gezeten, en omringd van een luisterrijken staf, zijn vervolgens, onder het geleide der eerewacht te paard, met den gouverneur der provincie en de leden der stedelijke regering, in koetsen gezeten, en gevolgd door de schutterij, naar het stadhuis getogen, alomme door de juichende volksmenigte, die op de straten en voor de vensters der met vlaggen versierde huizen verzameld was, met de levendigste geestdrift begroet wordende. Omstreeks 12 uur op het stadhuis aangekomen zijnde, is Z. M. aldaar andermaal door de overheden plegtig verwelkomd, waarna Z. M. benevens de prinsen, zich dadelijk voor een der geopende vensters geplaatst hebbende, de juichende volksmenigte minzaam begroet en een groot aantal commissiën en bijzondere personen ter audientie toegelaten heeft.

Na den afloop van dit gehoor, omstreeks half 3 uur, is Z. M., met de prinsen, onder het geleide der eerewacht, naar de Boompjes gereden, alwaar vervolgens de schutterij en het corps mariniers door Z. M. in oogenschouw zijn genomen, onder het gebulder van het geschut eener lange reeks van op stroom liggende en met vlaggen overdekte schepen. De Maas leverde hier een onbeschrijfelijk schoon schouwspel op.

Vervolgens hebben Z. M. en de prinsen zich naar het voor hen bestemde hôtel begeven, en tegen 5 uur weder naar het stadhuis, om aan den aldaar aangerigten maaltijd deel te nemen.

Alomme was de stad versierd en getuigde dezelve van de vreugde der ingezetenen. Het feest werd door ongemeen schoon weder begunstigd.

Op zijnen togt herwaarts is Z. M. te Delft mede met plegtigheid en luister ontvangen. Ook aldaar waren

eerebogen opgerigt, en is de vorst door de stedelijke en militaire overheden plegtig verwelkomd en door de ingezetenen met geestdrift begroet. Vooral langs het Oude-Delft waren de huizen met vlaggen, groen en bloemen versierd, en een gezelschap liefhebbers der muziek voerde, van een daartoe op de korenbeurs opgerigt orchest, gedurende den doortogt der vorstelijke personen, onderscheidene muziekstukken uit. (*H. C.*)

ARNHEM, 31 maart.

Naar men verneemt, zou het niet onmogelijk wezen dat er nu eerstdaags, eindelijk, gevolg gegeven wierd aan artikel 54 der grondwet, luidende: » Nadat deze » beëdiging en inhuldiging (des konings) door den ko- » ning zijn gebragt ter kennisse van de staten der pro- » vinciën, brengen deze aan hem hunne hulde toe, » in maniere als volgt:

» Wij zweren dat wij u, den wettigen koning » der Nederlanden, steeds gehouw en getrouw » zullen zijn in de bescherming van uwen per- » soon en van uwe koninklijke waardigheid; dat » wij, achtervolgens de verpligtingen ons bij de » grondwet opgelegd, de bevelen door u, of van » uwentwege aan ons gegeven, zullen gehoorza- » men: voorts alle uwe dienaren en raden in de » nakoming van dezelve zullen helpen en bijstaan, » en wijders alles zullen doen wat getrouwe » onderdanen schuldig zijn en behooren te doen.

» Zoo waarlijk helpe ons God Almagtig!

» De staten der provinciën brengen deze schriftelijke » verklaring aan den koning over, door eene plegtige » bezending van eenige leden uit hun midden."

— Algemeen zijn hier weder de klagten over het walgelijke straatmuziek, waarmede men reeds omtrent veertien dagen gekweld wordt. Daar de meeste dier orgeldraaijers en liedjesblaeters, zich eenmaal voor een huis nedergezet hebbende, niet verkiezen zich te verwijderen alvorens men hun eene aalmoes gegeven heeft, is het zoogenaamde muziek veel erger dan gewone, streng verbodene bedelarij geworden; ja erger dan geweldadige afzetterij waartegen men, bij ontstentenis of onwilligheid der policie, geweld zou mogen bezigen. Wat in geen ander land van Europa behoeft te worden geduld, moet zich de goede Oud-Nederlander den ganschen dag door getroosten: dat de eerste de beste bedelaar, die eenige stuivers voor een patent wil betalen, hem met zijn geblaet of wanklank misselijk maken mag. Het ware te wenschen dat de burgerij, bij gebleken onwilligheid der regering of der policie (wie zulks aangaan moge) om dit ergerlijke misbruik te keeren, er zelve een einde aan maakte, door het bepaalde besluit van geen cent meer aan het bedelvolk te geven. 'T is waar, dat de regering of de policie alsdan zoo ver zou kunnen gaan van het bedelvolk te bezoldigen of het gratificatiën toe te leggen; dan dit is nog niet zeker, en men zou het kunnen afwachten.

Mengelwerk.

Ontwerp nopens de krankzinnigen.

(Uit het *Weekblad van het Regt.*)

(*Slot van no. 63.*)

En de stem van den hoogleeraar is niet de eenige die zich krachtig verhief ten behoeve van de ongelukkigsten onzer natuurgenooten. In 1838 vermeldden de nieuwspapieren, dat een krankzinnige, door gemis aan behoorlijke verzorging, was doodgevroren. Deze treurige gebeurtenis gaf den Gelderschen geneesheer SCHELTEMA aanleiding, om een beroep te doen op het menschelijk gevoel zijner landgenooten, om het gemis van behoorlijke gestichten voor lijders en de noodzakelijkheid van derzelver oprigting, ernstig aan te toonen. (1) »*Bedenk*," roept hij zijnen lezers toe, »reeds zoo vele jaren zuchten de krankzinnigen te vergeefs: zij jammeren in hunne wel gesloten verblijven en te vergeefs, want geen oor is daar om hunne klagten te vernemen. *Bedenk* er zijn vele krankzinnigen die heldere oogenblikken hebben, om daarna weder in hunne dwaalbegrippen te vallen. *Bedenk* en laat het in onuitwischbare beelden voor uwen geest staan, wat een krankzinnige in die heldere oogenblikken gevoelt. *Bedenk*, dat hij soms zeer juist denkt, maar zich niet kan uitdrukken, of zich anders uitdrukt dan hij wilde. *Bedenk dat alles*, en als gij te midden van het genot aan uwe maaltijden, in uwe gezelschappen leeft, bedenk dan, dat die krankzinnigen ook menschen waren gelijk gij. *Bedenk* of het niet pligtmatig zijn zoude eindelijk ook eens aan hen te denken."

Bij de overweging van dit een en ander zou men bijna moeten aannemen, dat tot op de laatste jaren aan de regering de vorderingen der wetenschap, ten opzigte der behandeling van krankzinnigen zijn onbekend gebleven. Hoe het anders op te lossen, dat, wat men ook voorbereid hebbe, er op dit oogenblik nog geen herstel aangebragt is?

Men bedriege zich echter niet door den schijn. De regering heeft sedert lang niet alleen moeten weten, maar ook werkelijk geweten dat Nederland in dit opzigt deerlijk ten achteren is.

Bij koninklijk besluit van 21 november 1822, n°. 46, is goedgekeurd eene *instructie voor de collegiën van regenten of commissiën van administratie over de gevangenhuizen* (2). Onder de verpligtingen dier collegiën of commissiën wordt in art. 45 opgenoemd de kennisgeving door den gouverneur der provincie van de krankzinnige of zinnelooze personen, welke in eenige gevangenis waren opgenomen, ten einde, gelijk het daar heet, op de verwijdering van zulke lieden uit de gevangenissen de noodige orders te stellen.

Meer dan achttien jaren geleden zag dus de regering de noodzakelijkheid van verandering in. Dit blijkt echter nader uit eene aanschrijving, door den gouverneur van Zuid-Holland ten gevolge eener missive van den administrateur voor het armwezen en de gevangenissen, den 9den december aan de gemeente-besturen gedaan, om vóór den 10den januari 1825, met de meeste juistheid en volledigheid, eene opgaaf te doen toekomen, omtrent de krankzinnigen-huizen en krankzinnigen.

Wat hebben die aanschrijvingen en de ten gevolge daarvan ingekomene tabellarische opgaven gebaat? Niets hoegenaamd: alles is in denzelfden staat gebleven; het lot der krankzinnigen is niet verbeterd, en de gestichten, voor hunne opneming bestemd, hebben geene verandering ondergaan.

Het ontbrak der regering intusschen niet aan opwekking van buiten. De geneeskundige commissie te Amsterdam schreef eene prijsvraag uit en erlangde een antwoord, dat, volgens de getuigenis van bevoegde beoordeelaars, vele goede voorschriften bevatte. Doch ook dit werk van J. GUISLAIN, getiteld: *Traité sur l'aliénation mentale et sur les hospices des aliénés* 2 deelen, in 1826 te Amsterdam uitgegeven, heeft geen ander resultaat opgeleverd, dan dat het misschien hier en daar de zaden heeft gestrooid, welke later zullen bijdragen, om aan een' zoo noodlottigen stand van zaken een einde te maken.

Eene gelijksoortige prijsvraag werd in hetzelfde jaar door Gedeputeerde Staten van Vriesland uitgeschreven. Schoon nu geene der daarop ingekomen verhandelingen is bekroond geworden, moest echter de aandacht van de regering ook hierdoor weder op een zoo belangrijk punt worden gevestigd. In 1829 heeft daarenboven eene der provinciale commissiën van geneeskundig onderzoek aan het gouvernement medegedeeld, het *Iets over de krankzinnigen en de behandeling derzelve*, door J. SMITS. Men gaf dan ook de verzekering, dat de zorg voor krankzinnigen steeds *een onderwerp der overwegingen van de hooge regering uitmaakte.* (3)

Het is misschien minder bekend dat ook de beroemde ESQUIROL eenige opmerkingen directelijk aan ons gouvernement heeft medegedeeld. Na in een *notice sur le village de Gheel* (4) verslag van zijne bevinding aldaar te hebben gegeven, zegt hij: » *J'eus l'honneur de proposer au ministre de l'intérieur des Pays-Bas, auquel je rendais compte de ce que j'avais observé, de faire construire un asile où seraient reçus les aliénés qui par leur agitation, leur violence, leur saleté, sont les plus exposés aux mauvais traitements de leur hôtes; tandis qu'on laisserait chez les particuliers les aliénés paisibles et propres. En même temps le directeur, le médecin et les employés supérieurs de cet asile seraient chargés d'exercer une surveillance active et continuelle sur tous les aliénés isolés et répandus dans la commune, et de diriger l'administration des soins qui leur sont dûs par les personnes chez lesquelles ils sont logés.*"

Wat door het algemeen bestuur steeds werd verschoven, is, gelijk in ons vaderland met nuttige inrigtingen zoo veelvuldig het geval was, door particulieren begonnen. Vóór 1831 bestond te Utrecht een gesticht voor krankzinnigen, gelijk aan de overige in ons vaderland, het kenmerk dragende van den tijd waarin hetzelve werd gevestigd, en het bitterst verwijt voor den tijdgeest, welke zoo bij uitstek op beschaving en menschlievendheid aanspraak maakt. De onvermoeide zorgen van den hoogleeraar SCHROEDER VAN DER KOLK, hebben echter, niettegenstaande vele moeijelijkheden aan den aard der zaak verbonden, en vermeerderd door de weinige medewerking, ja zelfs door de tegenkanting der menschen, het gunstigst gevolg gehad. Diezelfde inrigting kan thans wedijveren met de beste buiten 's lands bestaande verpleging van krankzinnigen.

Maar hetzelve is veel te klein, dan dat het aan de bestaande behoefte zou kunnen voldoen.

Eene poging van den geneesheer SCHELTEMA om bij Arnhem een gesticht op te rigten, schijnt, tot op dit oogenblik althans, geen gewenscht gevolg gehad te hebben.

Dat zij voldoende over de krankzinnigen-gestichten: nog één woord over de opneming of plaatsing dier ongelukkigen in dezelve.

De vormen bij den *Code Napoléon* voorgeschreven om tot eene interdictie te geraken, zijn omslagtig. Moest die weg gevolgd worden vóór men den lijder in een gesticht mogt opnemen, de grootste onheilen zouden daarvan te duchten zijn.

Aan dat denkbeeld: *de zorg voor het algemeene welzijn* is het besluit van den souvereinen vorst van den 12den februari 1814 (*Staatsblad* n°. 25), deszelfs oorsprong verschuldigd. Maar aan het herstel der ongelukkigen heeft men daarbij niet gedacht. Krankzinnigen, verkwisters en zij die, wegens buitensporige en slechte gedragingen, voor de zamenleving ongeschikt zijn, werden op ééne lijn gesteld. Ja, het herstel der lijders werd zoo zeer over het hoofd gezien, dat het departement van oorlog bij koninklijk besluit van 20 december 1828 (5), is gelast den militair, die krankzinnig wordt, dadelijk op de daartoe voorgeschrevene wijze, in staat van interdictie te doen stellen; hetgeen, naar het gevoelen van alle geneesheeren, bijna hetzelfde beteekent als alle pogingen aan te wenden, om het herstel van den lijder onmogelijk te doen worden.

Een gelukkig tijdperk scheen echter aan te breken. De wetboeken moesten na de gebeurtenissen van 1830 worden gewijzigd; de behoefte aan eene wet, waarbij alles werd geregeld wat den persoon en de goederen van een' krankzinnige van den aanvang zijner ziekte af betrof, was algemeen erkend, en het scheen geen twijfel te lijden of dezelve zoude een deel van het burgerlijk wetboek uitmaken.

Die schoone gelegenheid heeft men zich, helaas! niet te nutte gemaakt, niettegenstaande de wetgeving op dat punt in Frankrijk destijds juist werd veranderd, en sommigen aldaar het wenschelijk oordeelden de nieuwe bepalingen als een afzonderlijk hoofdstuk in het burgerlijk wetboek in te lasschen. (6)

Ja, men is zelfs achteruitgegaan! Het aangehaalde besluit van den souvereinen vorst was genomen, om te voorzien, in de inconveniënten uit het gemis van bepalingen daaromtrent, voor de goede orde resulterende. En alsof de goede orde in 1838 anders moest verstaan worden dan in 1814, heeft men dat besluit bij de nieuwe wetgeving afgeschaft en is men plotseling meer dan 20 jaren teruggetreden.

In dien terugtred heb ik mij met vele anderen verheugd. En waarom? Omdat onze hoop thans was gevestigd op de verbazende moeijelijkheden, welke de afschaffing van het besluit van 1814 ten gevolge moest hebben; omdat die moeijelijkheden waarschijnlijk betere uitwerking zouden hebben dan de uitmuntendste vertoogen.

Die bezwaren hebben zich dan ook niet laten wachten. De administrative zoowel als de regterlijke autoriteiten hieven klagten aan, die eindelijk bij het bestuur ingang hebben gevonden. Den 28sten december is bij de 2de Kamer der Staten-Generaal ingekomen een *Ontwerp van wet* houdende *bepalingen over de gestichten voor krankzinnigen en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelve.* Dit ontwerp is vergezeld van eene memorie van toelichting, en van de *bedenkingen over de wetgeving nopens de krankzinnigen*, door den hoogleeraar SCHROEDER VAN DER KOLK, omtrent twee jaren geleden, aan het gouvernement ingeleverd (7).

---

(1) Men vindt deze vertoogen in de *Arnhemsche Courant* van 17, 27 februari, 3, 10 en 22 maart 1833.

(2) *Bijvoegsel tot het Staatsblad.* Deel XII, 4de stuk. p. 20.

(3) HANDL. TOT DE KENNIS VAN HET STAATS-BESTUUR, deel V., bladz. 178. Deze uitdrukking: *een gestadig onderwerp der overwegingen van de hooge regering* beteekent, blijkens de ondervinding, niets anders, dan dat er gebreken bestaan, die reeds lang hadden moeten worden verholpen, maar waaraan men, of uit vadsigheid, of om welke andere reden ook, de hand tot herstel niet gelieft te leggen. De hemel geve, dat men dergelijke schoonklinkende woorden in het vervolg zoo zelden mogelijk hoore, en dat er op regtmatige verlangens en gegronde klagten door daden worde geantwoord.

Reeds in het 2de deel, bladz. 183, dierzelfde HANDLEIDING, waar de door gedeputeerden staten van Vriesland uitgeschreven prijsvraag is opgenomen, vindt men het volgende: » Ook bij het algemeen bestuur moeten daaromtrent," (omtrent de verbetering van krankzinnigen-gestichten), » gelijk men ons verzekert, nog deliberatiën aanhangig zijn."

(4) Opgenomen in het *traité des maladies mentales*, Brusselsche uitgaaf, deel II, pag. 283.

(5) Opgenomen in schrijvers *Verzameling van wetten, besluiten en reglementen betrekkelijk de burgerlijke geneeskundige dienst in het koningrijk der Nederlanden,"* Gravenhage bij J. P. BEKKMAN HZ. 1836, bladz. 461.

(6) DE GOLBERY, sprekende over het aan de Kamer der gedeputeerden voorgedragen ontwerp, zegt: » *Il serait à désirer que tout ce chapitre fut introduit dans* le Code Civil, *au titre de l'interdiction, comme section séparée.*" *Revue étrangère et française de législation. Avril* 1838, pag. 448.

(7) Dit ontwerp is, met de toelichtende memorie der regering en de bedenkingen van prof. SCHROEDER VAN DER KOLK, o. a. opgenomen in het *Weekblad van het Regt*, nos. 146, 148, 150, 152, 153 en 158.

De wijze waarop die bedenkingen zijn voorgedragen, toont middagklaar, dat de hoogleeraar, om der zaak wille, vele harde waarheden, in zijne bovengemelde redevoering openhartig blootgelegd, hier heeft verzwegen, en dat er zelfs, om de regering uit die noodlottige rust te doen ontwaken, met zorg gronden van verschooning voor de vroegere werkeloosheid zijn opgezocht.

Het zou doelloos zijn die gronden thans ter toetse te brengen, en derzelver zwakheid te betoogen. Genoeg is het, dat eindelijk een ontwerp van wet over dit onderwerp, met hoe veel moeite dan ook gebaard, het licht ziet, dat de hoop ontstaat van Nederland weldra niet meer achterlijk te zien in eene zaak, die de belangen en het welzijn van het ongelukkigste gedeelte des menschdoms betreft.

In Frankrijk, waar vroeger de opneming en verzorging van krankzinnigen in de daartoe bestemde gestichten, bij administrative besluiten was geregeld, is in Julij 1838 eene wet op dit onderwerp uitgevaardigd. De uitmuntende rapporten, daarover bij de wetgevende Kamers uitgebragt, en het licht, dat hieruit over de bij ons voorgedragen wet kan opgaan, hebben mij doen besluiten, een getrouw verslag te geven van de aldaar gehouden discussiën. Ik voeg er bij de wet van Genève, naar welke in de aangehaalde bedenkingen van professor SCHROEDER VAN DER KOLK wordt verwezen, en besluit het geheel met eenige gedachten over het voorgedragen ontwerp.

Mogten ook mijne pogingen eenigzins bijdragen tot verbetering in ons vaderland van het lot dergenen, die op eene menschlievende verzorging de regtmatigste aanspraak hebben, en echter tot op den huidigen oogenblik werden miskend en mishandeld. *»Ceux pour lesquels je réclame,"* en ik waag het de woorden van ESQUIROL tot de mijnen te maken, *»sont les membres les plus intéressants de la société, presque toujours victimes des préjugés, de l'injustice et de l'ingratitude de leurs semblables. Ce sont des pères de famille, des épouses fidèles, des négociants intègres, des artistes habiles, des guerriers chers à la patrie, des savants distingués; ce sont des âmes ardentes, fières et sensibles."* (8)

(8) *Des établissements consacrés aux aliénés en France, et des moyens de les améliorer*, in het *Traité des maladies mentales*, tome II, p. 131.

183ste Koninkl. Nederlandsche Loterij.

Trekking der Eerste Klasse, maandag 29 maart.

1ste lijst: no. 22515 eene premie van *f* 1,000; no. 23848 een prijs van *f* 1,500: no. 1599 een dito van *f* 1,000. 2de Lijst: no. 2997 een prijs van *f* 20 000; no. 14528 een dito van *f* 7,500; no 19288 een dito van *f* 1,500; no. 2508 een dito van *f* 1,000.

Advertentiën.

Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *M. D. HOOGEVEEN*, Echtgenoote van

ARNHEM,
den 29sten Maart 1841. *J. P. C. VAN TRICHT.*

Eenige kennisgeving.

Mijne geliefde Echtgenoote *J. F. TULLEKEN* beviel heden zeer voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon.

ARNHEM,
den 30sten Maart 1841. *O. D. VAN DER SLUIS.*

---

† † † DE COMMISSIE TOT VERBETERING DES WEGS VAN *KAMPEN* NAAR *GENEMUIDEN*, brengt mits deze ter kennis der belanghebbenden, dat zij voornemens is op Donderdag den 15den April e. k., des voormiddags ten 11 ure, op het Collegie te *Kampen*, aan den minst aannemenden in het openbaar aan te besteden:

1°. Eenige gedeelten, AARDEWERK.
2°. De leverancie van 5500 kubieke Ellen PUIN.
3°. De leverancie van 800 kubieke Ellen GRIND.

Alles tot voormelden weg benoodigd.

Zullende de bestekken en voorwaarden der aanbesteding 8 *dagen* te voren ter visie worden nedergelegd:

Te *Genemuiden*, bij *H. GROOTHUIS* in *de Paauw*.
Te *Zwolle*, bij *J. SCHEUER*, bij de Kamperpoort.
Te *Grafhorst*, bij *G. VAN DER HAAR*.
Te *IJsselmuiden*, bij *J. RIDDERINKHOF*; en
Te *Kampen* in het COLLEGIE.

Terwijl de aanwijzing daags te voren in loco zal geschieden.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer *A. VAN WIJNGAARDEN*, Provincialen Opzigter te *Wijhe*, en *G. KRAGT*, Poldermeester in *Mastenbrook*.

Namens de Commissie voornoemd:
H. WTTEWAAL VAN STOETWEGEN,
Secretaris.

Het groot en bijzonder goed onderhouden HEERENHUIS en Toebehooren, staande en gelegen aan den Straatweg, op het beste gedeelte van het Dorp *Velp*, in onderscheiden nommers dezer Courant breeder omschreven, op den 23sten Maart jl. ingezet, staat, met de hoogen, in massa op . . . . *f* 8398.

En in perceelen op . . . . . *f* 7746.

De toeslag van hetzelve blijft bepaald op den 6den April eerstkomende, des avonds ten 6 ure, in de *Groote Zwaan*, te *Velp*, ten overstaan van den Notaris *VON ROSENTHAL*, aldaar: — en is hetzelve publiek voor een ieder te zien op Zaturdag den 3den en Dingsdag den 6den April aanstaande, des middags tusschen 1 en 3 ure.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN
ZWARE OPGAANDE EIKEN- EN BEUKEN-BOOMEN.

A. A. F. KERSTRAATEN, Notaris te *Mil*, is voornemens, op Donderdag den 22sten April 1841, 's morgens om acht uren, in het Bosch *Tongelaar*, Gemeente *Gassel*, nabij de stad *Grave* en de rivier de *Maas*, Provincie *Noord-Braband*, publiek aan de meestbiedenden te verkoopen:

Circa *Vijfhonderd* stuks meestal ZWARE EIKENBOOMEN, waaronder velen van eene buitengewone lengte, geschikt tot allerlei soort van SCHEEPS-TIMMERHOUT, MOLEN-WERKEN, BERG-ROEDEN, mitsgaders voor TIMMER- en KUIPHOUT, zijnde de schors, uithoofde van den weelderigen wasdom der Boomen, extra goed; — voorts eenige ZWARE BEUKEN-BOOMEN, te zamen in circa *honderd twintig* Loten of Slagen verdeeld, welke, te rekenen van heden, door een ieder kunnen worden opgenomen en bezigtigd.

De verkooping geschiedt op Crediet, mits voldoende borgen stellende, in het Arrondissement *'s Hertogenbosch* gedomiciliëerd.

---

† † † De Notaris Mr. *E. Æ. HOOGLANDT*, te *Dieren*, is voornemens om op Donderdag den 8sten April 1841, des voormiddags om 10 ure, in het Logement *de Kroon*, te *Dieren*, publiek Erfhuiswijze te verkoopen:

Eenige RIJTUIGEN, onder welke eene, zoo goed als nieuwe smaakvolle FAëTON voor 4 personen, met Tentkap en Knechtszitting naar verkiezing; eene solide Brusselsche TILBURY met lossen Kap; eene KAPCHAIS voor 1 en 2 Paarden; — voorts: eene extra goed gedresseerde EZELIN, oud 5 jaar, een EZEL-WAGENTJE, een lange KAR, een groot WAGENDEKKLEED, onderscheidene TUIGEN; een partijtje extra best HOOI; — eindelijk, eenig HUISRAAD, als MAHONY- en andere TAFELS, KOPER, TIN- BLIK- en IJZERWERK en hetgeen alsdan verder te voorschijn zal worden gebragt. — Daags te voren te bezigtigen.

LEES HIER!

De Ondergeteekende, zijne AFFAIRE IN JAGT-ARTIKELEN aan den Mr. Geweermaker *H. HES VAN ZWEEDEN* alhier overgedaan hebbende, bedankt bij dezen zijne geëerde Begunstigers voor het in hem gestelde vertrouwen, bevelende bovengemelden zijnen Opvolger thans aan.

J. VAN DE WALL.

† † † Ten gevolge van bovenstaande advertentie berigt de Ondergeteekende, dat hij de complete JAGT-AFFAIRE van den Heer *J. VAN DE WALL* heeft overgenomen en bij de zijne gevoegd. Hij zal zich door eene prompte en soliede bediening het vertrouwen zijner Begunstigers trachten waardig te maken. — Hij is steeds ruim gesorteerd in alles wat tot de jagt behoort, en wel uit de beste fabrijken; repareert en verandert geweren, enz.

H. HES VAN ZWEEDEN,
Geweermaker te Arnhem.

---

† † † *H. CRAMER EN G. ANDRÉ DE LA PORTE*, *Directeuren der Onderlinge* BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ *gevestigd te* ARNHEM, brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat de REKENINGEN over het jaar 1840 door Heeren Commissarissen zullen worden AFGEHOORD op Woensdag den 21sten April eerstkomende, des middags ten *twaalf* ure, ten Huize van eerstgenoemden Directeur in de Kerkstraat.

BAL

ten Huize van *E. LOHMAN*, op Donderdag den 1sten April 1841, buiten de Velper-Barrière.

Aanvang ten 8 ure.

Avis important.

Le sieur BALMAIN, *jardinier et membre de la* société d'horticulture *de* Paris, *a l'honneur d'annoncer à MM. les amateurs, qu'il vient d'arriver directement de* Paris *avec des riches collections de* PLANTES D'AGRÉMENT, *d'Orangerie et de Pleine Terre. Les personnes qui l'honoreront de leur confiance peuvent être persuadées, qu'elles seront pleinement satisfaites, soit à cause du bon état des plantes, et des belles espèces; un grand nombre sont en fleurs. Il possède aussi une belle collection de* ROSIERS à tiges. — *Il est descendu à l'hotel des* Pays-Bas, *sur la grande place, chez monsieur* ROBERT, *à* Arnhem.

Pour peu de jours seulement.

---

† § † Ten overstaan van den Notaris *A. J. N. GODEFROIJ*, zal door den Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*, en ten zijnen Huize, op Maandag den 5den April aanstaande, des namiddags ten $3\frac{1}{2}$ ure, verkocht worden:

EENE KOSTBARE VERZAMELING
BOEKEN,

in verschillende Talen en Wetenschappen, en meestal gebonden in prachtige Fransche banden. — De Catalogus zal, op spoedige franco-aanvrage, vrachtvrij worden toegezonden, en de Boeken kunnen des Zaturdags vóór de verkooping, van s' morgens 9 tot s' namiddags 3 ure, bezigtigd worden.

*** De Boekhandelaar *J. T. SOMMER*, te *Almelo*, geeft uit, en heeft aan Heeren inteekenaren alom verzonden:

Pastorale Geneeskunde, of *Handboek tot eene Natuur- en Geneeskundige kennis van den Mensch, voor den Geestelijken stand.* Door *A. M. VERING*. Naar de Hoogduitsche uitgave vertaald, omgewerkt en vermeerderd door een praktiserend Medicinae Doctor. Prijs bij inteekening. . . . . *f* 1.85
Buiten inteekening . . . . » 2.40

*** Bij den Boekverkooper *J. W. VAN LEEUWEN*, te *Leiden*, is van de pers gekomen en *alom* te bekomen:

F. J. VAN FREE, TWEEDE BRIEF *aan den Hoogleeraar M.* SIEGENBEEK. *Onderzoek naar de vraag of de Scholen onchristelijk zijn.* 125 pagina's à 90 cents.

De *derde* Brief is reeds ter perse en van den *eersten brief* zijn à 50 cents nog eenige exemplaren te bekomen.

Waterhoogte te Arnhem

Den 31 Maart 2 El 2 Palm 7 Duim; gew. 0 Duim; gev. 5 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG 29 MAART.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten $4\frac{1}{2}$ u.
NEDERL., Werk. Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$50\frac{11}{16}$	$50\frac{3}{4}$	$50\frac{11}{16}$ a $\frac{3}{4}$
Dito Dito . . » 5 »	98	$98\frac{1}{16}$	$98\frac{1}{16}$
Uitgestelde Schuld . . » »			
Kansbiljetten . . . . . *f*	$22\frac{9}{16}$		
Amortisatie-Syndicaat. à $4\frac{1}{2}$ pCt.	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{13}{16}$	$88\frac{3}{4}$
Dito Dito . » $3\frac{1}{2}$ »	$71\frac{7}{8}$		
Handelmaatschappij . » $4\frac{1}{2}$ »	$165\frac{5}{8}$	$166\frac{1}{8}$	$165\frac{7}{8}$
Nieuwe Dito . . . » $4\frac{1}{2}$ »			
Nieuwe Dito 1837 . » $4\frac{1}{2}$ »			
Oostindische Leening » 5 »	$95\frac{15}{16}$	96	
Spoorweg Haarlem . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . » $4\frac{1}{2}$ »			
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	$20\frac{9}{16}$		
Dito onbep. stukk. . » 5 »	$17\frac{1}{2}$	$17\frac{9}{16}$	
Passive . . . . »	$5\frac{11}{16}$	$5\frac{3}{4}$	
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »	$5\frac{1}{2}$		
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. *H. & C.* 1798, 1816. » 5 »	$104\frac{3}{8}$		
Dito 1828, 1829 . . » 5 »	$104\frac{1}{8}$		
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{3}{8}$	
Oblig. bij *Hope* . . . » 4 »	$87\frac{1}{8}$		
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg. . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »	$68\frac{1}{2}$	$68\frac{5}{8}$	
Certific. van dito. . . » 6 »	$69\frac{5}{8}$		
POLEN. Aandeel. à fl 300 » *f*			
Dito à fl 500 » »			
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f*			
Dito à fl 250 . . . . . » »			
Metalliek . . . . » 5 »	$104\frac{1}{2}$		
Dito . . . . » 3 »			
Dito . . . . » $2\frac{1}{2}$ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »			

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.